

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΕΛΛΑΣΣΩΝΟΣ

Κυριακή 1 Μαρτίου 2026 - Α' Νηστειῶν (Ἰωάν. α' 44-52)

Ἡ σημερινή Κυριακή, πρώτη τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, εἶναι ἀφιερωμένη στήν Ὁρθοδοξία, στήν νίκη δηλαδή τῆς Ἐκκλησίας ἐναντίον τῶν αἱρέσεων. Τήν ἡμέρα αὐτή ὀρίστηκε ἀπό τούς Πατέρες νά ἐορτάζεται ἡ ἀναστήλωση τῶν ἱερῶν εἰκόνων, πού ἔγινε μέ πρωτοβουλία τῆς αὐτοκράτειρας ἁγίας Θεοδώρας τό ἔτος 843. Τό γεγονός αὐτό, πού σήμανε καί τό τέλος τῆς περιόδου τῆς εἰκονομαχίας, καθιερώθηκε ὡς νίκη τῆς Ὁρθοδοξίας ἐπί ὅλων τῶν αἱρέσεων ἀφοῦ, ὅπως εἶναι γνωστό, μέ τήν τιμή τῶν ἁγίων εἰκόνων δηλώνεται ἡ ἀφοσίωσή μας στίς βασικές ἀλήθειες τῆς πίστεώς μας, πού κατά καιρούς διαστρεβλώθηκε ἀπό τούς διάφορους αἰρετικούς.

Ἡ αἵρεση τῆς εἰκονομαχίας, ταλαιπώρησε πάνω ἀπό ἕναν αἰῶνα τήν Ἐκκλησία. Οἱ εἰκονομάχοι ὑποστήριζαν πώς στήν θεία λατρεία τῆς Ἐκκλησίας δέν πρέπει νά ἔχουμε εἰκόνες καί νά τίς προσκυνοῦμε, καθῶς αὐτό συνιστοῦσε εἰδωλολατρία. Ἡ αἵρεση αὐτή βέβαια παρ' ὅλο τό ὅτι ἐμφανίστηκε πρῖν ἀπό χίλια διακόσια περίπου χρόνια, δέν ἐξαφανίστηκε, γιατί καί σήμερα ὑπάρχουν αἰρετικοί πού κατηγοροῦν τήν Ἐκκλησία ὅτι ἡ προσκύνηση τῶν ἁγίων εἰκόνων εἶναι εἰδωλολατρία.

Ἡ κακοδιδασκαλία αὐτή δημιούργησε μεγάλη ἀναταραχή στήν Ἐκκλησία καί ἔγινε ἡ ἀφορμή νά διωχθοῦν, νά βασανισθοῦν καί νά πεθάνουν πολλοί Ἅγιοι, ὑπερασπιζόμενοι τήν ὀρθή πίστη τῆς Ἐκκλησίας. Ὅλοι αὐτοί μέ θεϊκό ζῆλο καί ὁμολογιακή θυσία υπεράσπισαν τήν ὀρθή πίστη τῆς Ἐκκλησίας καί στό τέλος ἡ Ὁρθοδοξία νίκησε. Οἱ ἱερές εἰκόνες, πού εἶχαν ἀφαιρεθεῖ ἀπό τούς Ναούς, ἐπανῆλθαν στήν θέση τους καί ὁ πιστός λαός τίς ἀσπάζεται πλέον ὄχι λατρευτικά, ἀλλά τιμητικά, γιατί ἡ λατρεία ἀνήκει στόν μόνο στόν ἀληθινό Θεό.

Ἡ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὅτι τίς εἰκόνες δέν τίς λατρεύουμε, ἀλλά τίς προσκυνοῦμε καί τίς τιμοῦμε· προσκυνοῦμε καί τιμοῦμε τά εἰκονιζόμενα πρόσωπα, τόν Ἰησοῦ Χριστό, καθῶς τόν εἶδαμε στήν ἀνθρώπινη μορφή του, τήν Ὑπεραγία Θεοτόκο ἀλλά καί

όλους τούς αγίους. «**Ἡ τιμή τῆς εἰκόνας ἐπί τό πρωτότυπον διαβαίνει**» εἶναι ἡ φράση τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, πού ἐπικράτησε πιά σάν κανόνας στό ζήτημα τῆς προσκύνησης τῶν αγίων εἰκόνων καί σημαίνει πώς ἡ τιμητική προσκύνηση τῆς εἰκόνας δέν εἶναι γιά τήν εἰκόνα, ἀλλά ἀποδίδεται στό πρόσωπο πού εἰκονίζει. Οἱ εἰκόνες εἶναι ἀντικείμενα ἱερά καί ἅγια, ὄχι γιά τά ὑλικά ἀπό τά ὅποια γίνονται, ἀλλά γιά τά ἱερά καί ἅγια πρόσωπα πού εἰκονίζουν. Δέν εἶναι πίνακες ζωγραφικῆς ἢ φωτογραφίες, ἀλλά καθιερωμένα καί ἅγια ἀντικείμενα τῆς θείας λατρείας. Κατασκευάζονται κατά τόν τύπο πού ἐπικράτησε στήν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας καί ὄχι ὅπως θά τίς ἔκανε ὁ κάθε ζωγράφος μέ τήν δική του ἔμπνευση καί τέχνη· γι' αὐτό ἐκεῖνος πού κάνει τίς εἰκόνες δέν λέγεται ζωγράφος, ἀλλά ἀγιογράφος. Οἱ εἰκόνες, εἴτε ὡς φορητές, εἴτε ὡς τοιχογραφίες, στολίζουν τήν Ἐκκλησία καί τήν καθιστοῦν ἐπίγειο οὐρανό. Αὐτές μᾶς ἱστοροῦν τόν ἐπίγειο βίον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, αὐτές μᾶς παρασταίνουν τήν ἄθληση καί τήν ἄσκηση τῶν αγίων, αὐτές εἶναι τό ἀνοιχτό βιβλίο τῆς πίστεως μπροστά στα μάτια καί τῶν ἀγραμμάτων, ἀλλά καί τῶν γραμματισμένων.

Ἡ σημερινή ἑορτή τῆς Ὁρθοδοξίας δέν εἶναι μόνο σέ ἀνάμνηση τῆς ἀναστηλώσεως τῶν ἱερῶν εἰκόνων, δέν εἶναι μόνο εὐχαριστία στόν Θεό γιά τήν καταπολέμηση τῶν αἱρέσεων· εἶναι ἑορτή καί νίκη τῆς Ἐκκλησίας ἐναντίον κάθε πλάνης καί κακοδοξίας που δολιεύεται τήν ορθή πίστη καί τήν ἀληθινή σωτηρία τῶν ἀνθρώπων. Ἡ ἅγια μας Ἐκκλησία, μᾶς παραδίδει ἀπό γενεά σέ γενεά τήν ὀρθόδοξη πίστη. Ἐκανε ἀγώνες ἐναντίον πολλῶν ἐχθρῶν, καταπολέμησε τούς αἰρετικούς μέ ὄπλο τόν τίμιον Σταυρό, τήν ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου, τήν ὁμολογία καί τόν φωτισμό τῶν αγίων Πατέρων καί παρέδωσε σέ μᾶς ἀνόθευτη τήν πίστη καί τήν ἀλήθειά της. Μέ τήν σημερινή ἑορτή καλοῦμαστε νά μένουμε πιστοί στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία πού εἶναι μητέρα, τροφός, διδάσκαλος καί κιβωτός τῆς σωτηρίας μας. Ἄς μένουμε πιστοί λοιπόν στήν Ἐκκλησία, γιά νά ἔχουμε ζωή καί σωτηρία.

Ἀμήν.